

PAPA FRANCESC
AUDIÈNCIA GENERAL

Dimecres, 9 de novembre de 2022

El viatge apostòlic a Bahrain

Benvolguts germans i germanes, bon dia!

Abans de parlar sobre el que he preparat, voldria atraure l'atenció en aquests dos nens que han vingut aquí. Ells no han demanat permís, no han dit: «Tinc por»: han vingut directament. Així hem de ser nosaltres amb Déu: directament. Ens han donat exemple de com ens hem de comportar amb Déu, amb el Senyor: anar endavant! Ell ens espera sempre. M'ha fet bé veure la confiança d'aquests dos nens: ha estat un exemple per a tots nosaltres. Així hem d'acostar-nos sempre al Senyor: amb llibertat. Gràcies.

Fa tres dies que vaig tornar del viatge al Regne de Bahrain, que jo no coneixia, de veritat: no sabia bé com era, aquest regne. Vull donar les gràcies a tots aquells que han acompanyat aquesta visita amb el suport de la pregària, i renovar el meu reconeixement a sa majestat el rei, a les altres autoritats, a l'Església local i a la població per la rebuda calorosa que m'han fet. I també, vull donar les gràcies als organitzadors dels viatges: per a fer aquest viatge hi ha moviment de persones, la Secretaria d'Estat treballa molt per a preparar els discursos, per a preparar la logística, tot, es mouen moltes persones... després els traductors... i després, el Cos de Gendarmeria, el Cos de la Guàrdia Suïssa, que són molt bons. És un treball enorme! Tots, a tots voldria donar-vos les gràcies públicament per tot el que feu per tal que un viatge del Papa vagi bé. Gràcies.

Resulta lògic preguntar-se: per què el Papa ha volgut visitar aquest petit país de grandíssima majoria islàmica? Hi ha molts països cristians: per què no va abans a un o a un altre? Voldria respondre a través de tres paraules: diàleg, encontre i camí.

Diàleg: l'ocasió del viatge, desitjat des de fa temps, va venir per la invitació del rei a un fòrum sobre el diàleg entre Orient i Occident, diàleg que serveix per a descobrir la riquesa de qui pertany a altres gents, altres tradicions, altres credos. Bahrain, un arxipèlag format per moltes illes, ens ha ajudat a entendre que no s'ha de viure aïllant-se, sinó acostant-se. A Bahrain, que són illes, s'han acostat, es toquen. Ho exigeix la causa de la pau, i el diàleg és "l'oxigen de la pau". No us oblideu d'això: el diàleg és l'oxigen de la pau. També en la pau domèstica. Si hi ha una guerra allí, entre marit i muller, després amb el diàleg es va endavant amb pau. En família cal dialogar també: dialogar, perquè amb el diàleg es custodia la pau. Fa gairebé seixanta anys el Concili Vaticà II, en parlar de la construcció de l'edifici de la pau, afirmava que aquesta obra «exigeix d'ells [els homes] amb tota certesa que ampliïn la ment més enllà de les fronteres de la pròpia nació, renunciant a l'egoisme nacional i a l'ambició de dominar altres nacions, i alimentant un profund respecte per tota la humanitat, que corre ja, encara que molt laboriosament, cap a una major unitat» (*Gaudium et spes*, 82). A Bahrain vaig sentir aquesta necessitat i vaig desitjar que, arreu del món, els responsables religiosos i civils sàpiguen mirar més enllà dels seu límits, de les seves comunitats, per a tenir cura del conjunt. Només així es poden afrontar alguns temes universals, per exemple l'oblit de Déu, la tragèdia de la fam, la custòdia de la creació, la pau. Junts, s'hi pensa. En aquest sentit el Fòrum per al diàleg, titulat "Orient i Occident per la convivència humana", va exhortar a escollir el camí de

l'encontre i a rebutjar el de l'enfrontament. Com ho necessitem! Com necessitem trobar-nos! Penso en l'absurda guerra —absurda!— de la qual és víctima la martiritzada Ucraïna, i en tants altres conflictes, que mai no es resoldran a través de la infantil lògica de les armes, sinó només amb la força tranquil·la del diàleg. Però a més d'Ucraïna, que està martiritzada, pensem en les guerres que duren des de fa anys, i pensem en Síria —més de deu anys!—, pensem per exemple en Síria, pensem en els infants del Iemen, pensem en Myanmar: pertot arreu! Ara, és més a prop Ucraïna, què fan les guerres? Destruïxen, destrueixen la humanitat, ho destrueixen tot. Els conflictes no han de ser resolts a través de la guerra.

Però no pot haver-hi diàleg sense —segona paraula— *encontre*. A Bahrain ens hem trobat, i moltes vegades he sentit emergir el desig que augmentin les trobades entre cristians i musulmans, que es construeixin relacions més fortes, que es preocupin més els uns dels altres. A Bahrain —com es fa a Orient— les persones es posen la mà al cor quan saluden algú. Jo també ho vaig fer, per a donar espai dins meu a qui trobava. Perquè, sense acollença, el diàleg queda buit, aparent, resta com una qüestió d'idees i no de realitat. Entre els molts encontres, penso en el de l'estimat germà, el Gran Imam d'al-Azhar —estimat germà!—; i en els joves de l'Escola del Sagrat Cor, estudiants que ens han donat un gran ensenyament: estudien junts cristians i musulmans. Cal conèixer-se des de joves, adolescents, nens, per tal que l'encontre fratern prevalgui sobre les divisions ideològiques. I aquí vull donar les gràcies a l'Escola del Sagrat Cor, donar les gràcies a sor Rosalyn, que ha portat endavant aquesta escola molt bé, i als nois que han participat amb els discursos, amb les pregàries, el ball, el cant: ho recordo bé! Moltes gràcies. Però també els ancians han ofert un testimoniatge de saviesa fratern: penso en l'encontre amb el Consell Musulmà dels Ancians, una organització internacional nascuda fa pocs anys, que promou bones relacions entre les comunitats islàmiques, en nom del respecte, de la moderació i de la pau, oposant-se a l'integrisme i a la violència.

Anem a la tercera paraula: *camí*. El viatge a Bahrain no s'ha de veure com un episodi aïllat, forma part d'un recorregut, inaugurat per sant Joan Pau II quan va viatjar al Marroc. Així, la primera visita d'un Papa a Bahrain ha representat un nou pas en el camí entre creients cristians i musulmans: no per a confondre'ns o aigualir la fe, no: el diàleg no desvirtua; sinó per a construir aliances fraternals en el nom del pare Abraham, que va ser peregrí a la terra sota la mirada misericordiosa de l'únic Déu del Cel, Déu de la pau. Per això el lema del viatge era: "Pau a la terra als homes de bona voluntat! I per què dic que el diàleg no desvirtua? Perquè per a dialogar cal tenir identitat pròpia, s'ha de partir de la pròpia identitat. Si tu no tens identitat, no pots dialogar, perquè no entens ni tan sols qui ets tu. Per tal que un diàleg sigui bo, s'ha de partir sempre de la identitat pròpia, ser conscients de la identitat pròpia, i així es pot dialogar.

Diàleg, encontre i camí a Bahrain es van fer també entre els cristians: per exemple, la primera trobada, de fet, va ser ecumènica, de pregària per la pau, amb l'estimat patriarca i germà Bartomeu i amb els germans i germanes de diferents confessions i ritus. Es va fer a la Catedral, dedicada a la Mare de Déu d'Aràbia, l'estructura de la qual evoca una tenda, aquella on, segons la Bíblia, Déu trobava Moisès al desert, al llarg del camí. Els germans i les germanes en la fe, que he trobat a Bahrain, viuen realment "en camí": la major part són treballadors immigrants que, lluny de casa, troben les seves arrels en el poble de Déu i la seva família en la gran família de l'Església. És meravellós veure aquests migrants, filipins, indis i d'altres llocs, cristians que es reuneixen i es donen suport en la fe. I van endavant amb alegria, en la certesa que l'esperança de Déu no decep (cf. Rm 5,5). En la reunió amb els pastors, els consagrats i les consagrades, els agents pastorals i, en la festiva

i commovedora missa celebrada a l'estadi, amb molts fidels procedents també d'altres països del Golf, vaig portar afecte a tota l'Església. Aquest ha estat el viatge.

I avui voldria transmetre-us la seva alegria genuïna, senzilla i bonica. Trobant-nos i resant junts ens hem sentit un sol cor i una sola ànima. Pensant en el seu camí, en la seva experiència quotidiana de diàleg, sentim-nos tots cridats a ampliar els horitzons: si us pau, cors amplis, no cors tancats, durs. Obriu els cors, perquè tots som germans i perquè aquesta fraternitat humana vagi més endavant. Ampliar els horitzons, obrir, ampliar els interessos i dedicar-nos al coneixement dels altres. Si tu et dediques al coneixement dels altres, mai no et sentiràs amenaçat. Però si tens por dels altres, tu mateix seràs per a ells una amenaça. El camí de la fraternitat i de la pau necessita de tots i cadascun per a continuar. Jo dono la mà, però si per l'altra part no hi ha una altra mà, no serveix. Que la Mare de Déu ens ajudi en aquest camí! Gràcies.